

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 К 008748 22 Кж
Бања Лука, 25.03.2025. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина као предсједника вијећа, Светлане Марић и Весне Антонић као чланица вијећа, уз учешће записничарке Ање Давидовић, у кривичном предмету против оптуженог Ј.П. због кривичног дјела разбојништво из члана 227. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама оптуженог и његовог браниоца, адвоката Марка Симикића из Бијељине, изјављеним против пресуде Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 008748 21 К од 13.06.2022. године, у сједници вијећа одржаној 25.03.2025. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване жалбе оптуженог Ј.П. и његовог браниоца и потврђује пресуда Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 008748 21 К од 13.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 008748 21 К од 13.06.2022. године, оптужени Ј.П. је оглашен кривим због кривичног дјела разбојништво из члана 227. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, са измјенама, надаље у тексту: КЗ РС) и за то дјело је на основу истог законског прописа, уз примјену одредби члана 52. став 1 и 2, 53. став 3 и 54. став 1. тачка 3. КЗ РС, осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године. Истом пресудом, на основу члана 96. став 2. тачка е) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, са измјенама, надаље у тексту: ЗКП РС), оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка на име паушала у износу од 150 КМ, а на основу члана 108. став 3. ЗКП РС, оштећено предузеће је упућено са имовинско правним захтјевом на парнични поступак.

Против те пресуде, жалбе су у идентичном тексту изјавили оптужени и његов бранилац, адвокат Марко Симикић из Бијељине, због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног законика, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка, са приједлогом да се уважавањем жалбе побијана пресуда преиначи тако да се оптужени ослободи кривице или да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

Суд је испитао побијану пресуду сходно члану 320. ЗКП РС, по свим приговорима жалби и по службеној дужности да ли је повријеђен Кривични законик на штету

оптуженог, имајући у виду стање предметних списа, па је одлучио као у изреци ове пресуде из разлога који слиједе.

У жалбама се наводи да битне повреде поступка постоје због кршења одредби члана 2 и 3. став 2. ЗКП РС, те члана 6. став 1. у вези са чланом 233. став 5. ЗКП РС, члана 10, 13. став 2 и 14. став 1 и 2. ЗКП РС, као и бројних одредби Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 13/10, са измјенама, надаље у тексту Закон о заштити дјече), што се не подводи ни под једну битну повреду одредба кривичног поступка из члана 311. ЗКП РС. Образложења овог жалбеног основа, дата у погледу процесних правила из члана 6. став 1. и члана 14. ЗКП РС, упућују на повреду права на одбрану као битну повреду одредба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, док би образложења која се односе на непримјењивање или погрешну примјену одредби чланова 2, 3, 10, 13 и 14. ЗКП РС, могла упутити на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, али су с тим у вези изостали у жалбама наводи о утицају тих неправилности, које су по ставу жалилаца учињене, на законитост и правилност побијане пресуде, без чега не може ни да се говори о наведеној, тзв. релативно битној повреди поступка.

Тако се приговор жалби да је у овом кривичном поступку повријеђен принцип законитости из члана 2. ЗКП РС, настоји аргументовати чињеницом што није примјењен члан 11. Закона о заштити дјече, који прописује сходну примјену одредаба других закона у поступку који се води по том закону, као ни члан 15. став 2. КЗ РС, који прописује да се одредбе тог законика примјењују и према малољетницима и млађем пунољетним лицима, ако посебним законом није другачије прописано. При том жалиоци губе из вида да посебним Законом о заштити дјече није прописано да се тај закон примјењује на сва млађа пунољетна лица (која су навршила 18, а нису навршила 21 годину), већ се у складу са чланом 12. тачка в) тај закон примјењује само на она млађа пунољетна лица „чији развој није на том нивоу да би се могли сматрати пунољетним лицем“. Како такав развојни ниво за оптуженог није утврђен, то није ни било основа да се предметни кривични поступак води по Закону о заштити дјече и оптуженом за предметно кривично дјело изричу санкције прописане тим законом, умјесто казне затвора која је прописана КЗ РС. Стога у предметном кривичном поступку није дошло до повреде начелног принципа законитости из члана 2. ЗКП РС, по којем учиниоцу кривичног дјела надлежни суд изриче санкцију под условима прописаним КЗ РС, у поступку који се покреће и води по законом прописаним правилима (која обезбјеђују и да нико невин не буде осуђен), како је то поступљено у поступку који је претходио доношењу побијане пресуде и у самој тој пресуди.

Неосновани су и приговори жалби да је приликом доношења побијане пресуде суд повриједио принцип *in dubio pro reo* из члана 3. став 2. ЗКП РС, по којем се сумња у погледу постојања чињеница које чине обиљежје кривичног дјела и од којих зависи примјена неке одредбе кривичног законодавства, рјешава на начин који је повољнији за оптуженог. Како у конкретном случају првостепени суд није био у сумњи у погледу наведених чињеница, већ их је све утврдио на несумњив начин, то није ни било основа за примјену наведеног правног правила из члана 3. став 2. ЗКП РС. Жалиоци с тим у вези, уз садржајну анализу исказа свједока С.К., оспоравају оцјену првостепеног суда о вјеродостојности његовог исказа и на том исказу утврђено чињенично стање. Овим жалбеним приговорима се не аргументује постојање неке од битних повреда одредаба

кривичног поступка, па их је овај суд имао у виду и цијенио, уз остале наводе жалбе којима се побија правилност утврђеног чињеничног стања, у оквиру тог жалбеног основа.

У жалбама се наводи да је у току истраге и приликом потврђивања оптужнице дошло до повреде члана 6. став 1. у вези са чланом 233. став 5. ЗКП РС, пошто је оптужени у току истраге испитан на околности кривичног дјела разбојништва из члана 227. став 1. КЗ РС, док је оптужница против њега подигнута за кривично дјело из члана 227. став 2. КЗ РС. При том се у жалбама не спори, већ управо истиче да је приликом саслушања пред овлашћеним службеним лицима, тад осумњиченом на терет стављено да је при извршењу кривичног дјела разбојништва из члана 227. став 1. КЗ РС, користио оружје, конкретно ватрено оружје, док му је оптужницом стављено на терет да је користио „стартни-гасни пиштољ“, за који жалиоци сматрају да се не може сматрати било каквим оружјем, већ неисправним сигналним пиштољем. Изнесени наводи жалби су учинили неспорним да је оптужени приликом првог испитивања у току истраге био обавијештен о дјелу за које се терети уз навођење основа сумње које стоје против њега, што је укључило и околност да је приликом извршења предметног кривичног дјела разбојништва, користио оружје, што представља квалификаторну околност која основном облику кривичног дјела разбојништва из члана 227. став 1. КЗ РС, даје тежи облик прописан одредбом члана 227. став 2. КЗ РС. Стога околност да је дјело било правно квалификовано као разбојништво у основном облику у почетној фази истраге и приликом првог испитивања оптуженог, како се то у жалбама тврди (без да је с тим у вези достављен као доказ записник о његовом испитивању у својству осумњиченог), не би могла сама по себи довести до повреде његовог права, као осумњиченог лица, на одговарајућа обавјештења у складу са чланом 6. став 1. ЗКП РС (која права су саставни дио и права на правично суђење из члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода), јер је том приликом и по наводима жалби он био упознат са чињеницама које му се стављају на терет, међу којима и са чињеницом да је приликом извршења предметног разбојништва користио оружје и било му је омогућено да се уз остало изјасни и на ту чињеницу, која је одредила дјело разбојништва за које се теретио, у његовом тежем облику, због чега тадашња правна квалификација дјела, нема значај повреде права осумњиченог из члана 6. став 1. ЗКП РС, нити сметњу из члана 233. став 5. ЗКП РС, за подизање предметне оптужнице, на које се жалбама неосновано указује.

Ни околност што је предметна оптужница подигнута шест мјесеци након критичног догађаја, није довело до повреда права оптуженог на суђења без одгађања из члана 13. ЗКП РС, како се у жалбама настоји приказати, нити је пак онемогућила одбрани да се упозна са доказима које су органи гоњења прикупили током истраге и да тражи прибављање и одређених доказа у корист оптуженог, као што су видео снимци са надзорних камера на мјесту извршења предметног кривичног дјела. С тим у вези није нарушен ни принцип једнакости у поступању из члана 14. ЗКП РС, како то жалиоци неосновано сматрају. Чињеница што видеоснимци са надзорних камера нису прибављени у току истраге, у околностима конкретног случаја кад то није ни било могуће (јер по изјавама надлежних радника оштећеног предузећа, камере на бензинској пумпи нису биле у функцији због реконструкције), као ни чињеница што су на главном претресу одбијени приједлози одбране за извођење одређених доказа, уз одговарајућа образложења (која су изнесена на стр. 3. и 4. пресуде), није за посљедицу имало повреду принципа једнакости странака и браниоца у овом поступку, нити повреду права оптуженог на одбрану, како се то жалбама неосновано настоји приказати.

У погледу приговора жалбе да је побијана пресуда донесена уз повреде бројних одредби Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку, у жалби се истиче да је првостепени суд пропустио да проведе одговарајуће вјештачење оптуженог по вјештаку неуропсихијатру и психологу и тако утврди да у вријеме извршења кривичног дјела његов развој није био на нивоу пунољетног лица, што би био основ да му се суди у складу са чланом 10. наведеног закона, по правилима која су истим прописана за малољетне учioniце кривичних дјела. При том жалилац губи из вида разлоге који су дати у образложењу побијане пресуде у погледу ових приговора, који су истицани и у току главног претреса. Тако је првостепени суд с тим у вези у образложењу своје пресуде навео да у току поступка одбрана није предочила никакав доказ који би упутио на закључак да оптужени у вријеме извршења предметног кривичног дјела није био на развојном нивоу пунољетног лица, нити је суд могао доћи до таквог закључка на основу неспорних чињеница које се односе на лични живот оптуженог (који је редовно завршио основну и средњу школу, засновао брачну заједницу и повремено радио као конобар), или ни својим непосредним опажањем у току поступка. При том је суд имао у виду, како чињеницу да је у вријеме извршења кривичног дјела (11.04.2021. године) оптужени имао само 18 година и 5 мјесеци, што јесте узраст млађег пунољетног лица у његовој доњој граници, али за сумњу да његов развој није одговарао пунољетном лицу те животне доби, није имао никаквог основа, ни у наведеним неспорно утврђеним личним приликама оптуженог, нити у доказима који су изведени на главном претресу. Приликом свједочења у корист властите одбране, оптужени ничим није испољио незрелост која би побудила сумњу да његов развој не одговара његовој животној доби и оправдало провођење његовог психијатријског вјештачења, док су с тим у вези изнесене изјаве његових родитеља (који су га описивали као незрелог за своје године, размаженог и склоног неумјереном игрању игрица на интернету), оцјењене као непоуздане и мотивисане покушајем да сину омогуће бољи процесни положај. Како стога у овом поступку није било основа за примјену Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку, то нису ни могле бити повријеђене многобројне одредбе тог закона, које се у жалбама наводе, нити би с тим у вези могле бити учињене повреде кривичног поступка или Кривичног законика, на које жалбе неосновано упућују.

Уз то се повреда Кривичног законика у жалбама образлаже ставом одбране да приликом правне оцјене предметног кривичног дјела разбојништва, нису примјењене одредбе члана 4. и 5. Закона о оружју и муницији Републике Српске. Овај закон у члану 4. прописује одређује да се оружјем у смислу тог закона сматрају направе израђене или прилагођене да под притиском ваздуха, барутних и других гасова или другог потиснутог средства може избацити зрно, кугла, сачма или неки други пројектил, односно распршити гас или течност, као и друга направа која је намијењена за самоодбрану или напад, лов или спорт, а оружјем се сматрају и његови битни дијелови и то: цијев са лежиштем метка, уложак за ватрено оружје, затварач, навлака, бубањ код револвера и рукохват са механизмом за окидање. Према одредбама члана 5. Закона о оружју и муницији Републике Српске, оружјем се не сматра декоративно оружје, имитација оружја, као ни оружје које је трајно онеспособљено за употребу техничким поступцима који су одређени посебним прописима и оружје које је намијењено за алармирање и сигнализацију а ствара искључиво звучни ефекат. Према наведеним одредбама предметни пиштољ представља оружје, без обзира што по налазу вјештака за механоскопију КТЦ Бањалука, није био исправан, тако да се из њега није могао испалити припадајући метак калибра 9 mm, али је истовремено утврђено и да је испалење тог метка уз коришћење одређених алата било могуће јер је механизам ударне игле и

окидања био исправан, као и механизам извлачења чауре. Вјештак је на главном претресу појаснио да се за овакво оружје као стартно оружје користи муниција наведеног калибра, као и да може бити гасно оружје ако користи гасну муницију истог калибра, а може представљати и сигнално оружје ако се на уста цијеви монтира одређени наставак за испљивање сигналних ракета. Како по налазу вјештака предметни пиштољ може бити и стартно и сигнално и гасно оружје, зависно од тога која се муниција користи, тако да по Закону о оружју и муницији Републике Српске овај пиштољ може бити сврстан у све три наведене врсте оружја. Вјештак је такође навео да се предметни пиштољ не разликује од других пиштоља по свом изгледу и материјалима од којег је направљен. Стога предметни пиштољ представља оружје према наведеним одредбама Закона о оружју и муницији Републике Српске, на које се жалбе позивају. То што је у критично вријеме вјештачења овај пиштољ био неисправан, не значи и да је био трајно онеспособљен и да се у смислу члана 5. став 1. тачка 3. Закона о оружју и муницији Републике Српске не сматра оружјем, јер пиштољ несумњиво није био трајно онеспособљен за употребу по прописаним техничким поступцима, нити је представљао имитацију оружја или само сигнално оружје које ствара искључиво звучни ефекат, како се то жалбама настоји приказати. Стога је првостепени суд правилно утврдио да је предметне прилике одузимање присвојеног новца оптужени извршио уз пријетњу употребом наведеног пиштоља као оружја, што је дјелу разбојништва дало тежи облик из члана 227. став 2. КЗ РС.

Поред тога, наводи жалбе нису успјели довести у сумњу начин на који је првостепени суд садржински анализирао и оцијенио исказе саслушаних свједока (С.К., П.К., Д.Д., М.С., Н.П., С.П., Ј.П. и самог оптуженог као свједока, као и вјештака Саше Јојића), доводећи их у међусобну везу и у везу са изведеним доказима објективне природе (који су верификовани у увиђајној документацији, потврди о добровољној предаји пиштоља и др.), сходно члану 295. став 2. ЗКП РС, што је за резултат имало потпуно и правилно утврђено чињенично стање у овом кривичном предмету. За супротан став одбране, у жалбама нису понуђени релевантни и прихватљиви аргументи, па се приговори жалби којима се оспорава чињенична основа побијане пресуде, показују неоснованим. У образложењу побијане пресуде су изнесени битни садржаји свих изведених доказа, те су наведени јасни разлози који су определијели суд у закључку да су несумњиво доказани сви битни наводи оптужбе, те зашто је при том оцијенио вјеродостојним исказе свједока оптужбе, за разлику од исказа свједока одбране и чиме се руководио при рјешавању питања, као што је питање постојања предметног кривичног дјела и кривична одговорности оптуженог као извршиоца тог дјела. Са овим разлозима жалиоци не кореспондирају кад побијају правилност утврђеног чињеничног стања и примијењеног закона, па их овај суд на те разлоге упућује, као мјеродавне за доношење побијане пресуде, како са аспекта утврђеног чињеничног стања, тако и са аспекта примјене одредби Кривичног законика.

Кад оспоравају оцјену првостепеног суда да су у битним сегментима неприхватљиве изјаве супруге и родитеља оптуженог дате у својству свједока, жалиоци за разлику од првостепеног суда не врше детаљну анализу њихових исказа и не пореде их са другим изведеним доказима. Тако им промиче неочекивана прецизност њихових сјећања у погледу времена које је оптужени провео играјући игрице на кућном компјутеру у ноћи критичног догађаја, да би по изјави његових родитеља ујутро рано отпутовао у Параћин код тадашње дјевојке Н.П., о чему су његови родитељи упознали раднике полиције који су тог дана дошли да траже оптуженог и том приликом добровољно предали пиштољ који су држали у својој кући. Уз то жалиоци губе из вида

да је оптужени и свом исказу навео да је преспавао једну ноћ у изнајмљеном стану у Параћину прије него се срео са Н., што би по њеној изјави - да су ноћ прије њиховог сусрета непрестано играли игрицу, значило да се то дешавало у ноћи коју је оптужени преспавао у Параћину, а не претходне ноћи (у којој је извршено разбојништво на пумпи), како су то тврдили оптужени и његови родитељи. Ове и остале релевантне околности упућују на правилну оцјену првостепеног суда да свједоци одбране нису дали вјеродостојне изјаве, већ су својим свједочењима покушали да оптуженом пруже алиби и оспоре вјеродостојност исказа свједока С.К.. Овај је пак свједок досљедно и увјерљиво током поступка указивао на оптуженог као извршиоца предметног кривичног дјела, детаљно описујући поступке оптуженог прије и у вријеме извршења предметног кривичног дјела (да је исте вечери долазио да га пита да ли је на пумпи био неки његов познаник, да би се потом у поноћ вратио, са капуљачом од дукса на глави и без маске и захтијевао да му преда новац из касе пријетећи да ће пуцати у њега из пиштоља, који је држао усмјереног у његовом правцу), те је објаснио како је оптуженог од раније познавао из виђења (кад је долазио на исту пумпу на којој је раније радио његов брат, што је и сам оптужени потврдио) и како је утврдио идентитет оптуженог, након што је о извршеном разбојништву обавијестио надлежног радника свог предузећа и полицијске органе (што је потврђено изјавом свједока П.К. и службеном забиљешком ПУ Бијељина од 11.04.2021. године), кад је на телефону прегледао друштвену мрежу Фејзбук, коју је користио и он и брат оптуженог и ту нашао фотографију оптуженог и утврдио како се зове, што је приликом давања изјаве следећег дана у ПУ Бијељина и саопштио полицијским службеницима да је Ј.П. из Дворова извршио разбојништво које је пријавио, да би потом извршио и његово препознавање, о чему је као доказ изведен и одговарајући записник са фотодокументацијом. Изјава свједока С.К., који је и оштећен извршењем предметног кривичног дјела, била је у свему битном сагласна са изјавом свједока Д.Д., који је у вријеме извршења кривичног дјела радио као чувар у оближњем предузећу и потврдио да је у критично вријеме, када се око поноћи угасило и улично освјетљење, из правца пумпе према Гојсовцу протрчало неко млађе лице ситније грађе са капуљачом на глави, који опис одговара оптуженом. Имајући све то у виду, првостепени суд је правилно оцјенио вјеродостојном изјаву свједока С.К. и поклонио му пуну вјеру приликом утврђивања чињеничног стања, зашто су у образложењу пресуде изнесени за овај суд у свему прихватљиви разлози, које наводи жалби нису успјели довести у сумњу.

Када оспоравају правилност навода у записнику о увиђају да на бензинској пумпи нема видеоназора као ни аларма, жалиоци указују на супротну констатацију у службеној забиљешци ПС Бијељина, као и неуспјели покушај браниоца оптуженог да у раној фази истраге прибави снимке са надзорних камера чије постојање је у тој забиљешци констатовано. При том жалиоци губе из вида да је пред судом разјашњено и изјавом свједока П.К., као одговорног радника оштећеног предузећа да су у критично вријеме на пумпи постојале камере, али да нису биле у функцији због реновирања објекта и монтаже нових уређаја видеоназора (који су непосредно након критичног догађаја и постављени), што објашњава зашто у овом поступку нису могли бити кориштени као докази и снимци са тих камера.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, побијаном пресудом је правилно примијењен Кривични законик и дјело, за које је оптужени изреком те пресуде оглашен кривим, правно квалификовао као кривично дјело разбојништво из члана 277. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, о чему су и претходно изнесени релевантни разлози.

Испитујући одлуку о казни суд је утврдио да изреченом казном затвора у трајању од 3 године није повријеђен Кривични законик на штету оптуженог, а да су приликом одмјеравања казне оптуженом за учињено кривично дјело из члана 227. став 2. у вези става 1. КЗ РС (за које се може изрећи казна затвора од 5 до 15 година), у пуној мјери вредноване олакшавајуће околности које су утврђене на страни оптуженог, што је очигледно већ из чињенице да је овим околностима придат особито олакшавајући значај и по том основу из члана 54. став 1. тачка 3. КЗ РС, оптуженом максимално ублажена казна затвора. При том је првостепени суд очигледно сматрао да се и тако ублаженом казном затвора у трајању од 3 године, може остварити сврха кажњавања, што се жалбама ничим конкретним и не оспорава.

Једнако тако се у жалбама ничим не образлаже зашто се побија одлука о трошковима поступка, што код чињенице да је оптужени обавезан на плаћање минималног прописаног износа од 150 КМ, на име паушала, ове жалбене приговоре чини неоснованим.

Због свега наведеног је утврђено да не постоје разлози због којих се првостепена пресуда жалбама побија и да истом није повријеђен Кривични законик на штету оптуженог, па је одлучено као у изреци ове пресуде, на основу члана 327. ЗКП РС.

Записничар
Ања Давидовић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић